

ΕΝΟΤΗΤΑ 2

Παραθετικά επιθέτων και επιρρημάτων

1. Να συμπληρώσετε τα κενά με τα παραθετικά των επιθέτων και των επιρρημάτων που βρίσκονται στην παρένθεση.

α) Πολλάκις δοκεῖ τὸ φυλάξαι τὰγαθὰ τοῦ κτήσασθαι _____ (χαλεπόν, συγκρ.) εἶναι.
(Δημοσθένους, Α' Ὀλυμπιακός, 23,7)

β) Φημὶ γὰρ Πέρσας καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς καὶ ἀσεβέστερους _____ (ἀσεβής, συγκρ.) περὶ θεοὺς καὶ _____ (ἀνόσιος, συγκρ.) περὶ συγγενεῖς καὶ _____ (ἄδικος, συγκρ.) περὶ τοὺς ἄλλους καὶ _____ (ἄνανδρος, συγκρ.) τὰ εἰς τὸν πόλεμον νῦν ἢ πρόσθεν ἀποδεδεῖχθαι. (Ξενοφώντας, Κύρου παιδεία Η, 8, 27)

γ) Ἐν μὲν μαινομένοις μάλα μαίνομαι, ἐν δὲ δικαίοις πάντων ἀνθρώπων εἰμὶ _____ (δίκαιος, υπερθ.). (Θεόγνιδος, Ἐλεγεία 1, 313-314)

δ) Ὅσοι γὰρ τοῦ βίου ταύτην τὴν ὁδὸν ἐπορεύθησαν, οὗτοι μόνου τῆς ἀρετῆς ἐφικέσθαι γνησίως ἠδυνήθησαν, ἧς οὐδὲν κτῆμα _____ (σεμνός, συγκρ.) οὐδὲ _____ (βέβαιος, συγκρ.) ἐστίν. (Ἰσοκράτους, Πρὸς Δημόνικον 5, 5-7)

ε) Ὡστ' εἴ τινες τῶν γεγενημένων δι' ἀρετὴν ἀθάνατοι γεγόνασιν, οἶμαι κάκεινον ἠξιῶσθαι ταύτης τῆς δωρεᾶς, σημείοις χρώμενος ὅτι καὶ τὸν ἐνθάδε χρόνον _____ (εὐτυχής, συγκρ.) καὶ _____ (θεοφιλής, συγκρ.) ἐκείνων διαβεβίωκεν. Τῶν μὲν γὰρ ἡμιθέων τοὺς _____ (πολύς, υπερθ.) καὶ τοὺς _____ (ὀνομαστός, υπερθ.) εὐρήσομεν [ἡμῖν] ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιπεσόντας, Εὐαγόρας δ' οὐ μόνον _____ (θαυμαστός, υπερθ.), ἀλλὰ καὶ _____ (μακαριστός, υπερθ.) ἐξ ἀρχῆς ὧν διετέλεσεν. (Ἰσοκράτους, Εὐαγόρας 70, 1-8)

στ) Φῦναι δὲ ὁ Κῦρος λέγεται καὶ ἄδεται ἔτι καὶ νῦν ὑπὸ τῶν βαρβάρων εἶδος μὲν _____ (καλός, υπερθ.), ψυχὴν δὲ _____ (φιλόανθρωπος, υπερθ.) καὶ _____ (φιλομαθής, υπερθ.) καὶ _____ (φιλότιμος, υπερθ.), ὥστε πάντα μὲν πόνον ἀνατλήναι, πάντα δὲ κίνδυνον ὑπομῆναι τοῦ ἐπαινέσθαι ἔνεκα. (Ξενοφῶντος, Κύρου παιδεία Α, 2, 1)

ζ) Οὐδὲν γὰρ _____ (πικρός, συγκρ.) τῆς ἀνάγκης ἔοικεν εἶναι. (Ἀντιφῶντος, Κατηγορία φόνου ἀπαράσημος 2, 4)

2. Να συμπληρώσετε με ο ή με ω το συγκριτικό βαθμό των επιθέτων λαμβάνοντας υπόψη αν προηγείται μακρά ή βραχεία συλλαβή.

σοφ_τερος

ἀνιαρ_τερος

δικαι_τερος

χρησιμ_τερος

πτωχ_τερος

ξηρ_τερος

ἀκινδυν_τερος

ἰσχυρ__τατος

δυνατ_τερος

βασιλικ_τερος

εὐκολ__τερος

ἀφθον__τατος

φιλικ__τατος

ἐντιμ__τερος

ὀθερμ__τατος

χαλεπ__τερον

ὠραι__τέρα

νε__τέρα

ὀρθ__τατον

ἀρχαι__τερος

γενναι__τερος

πονηρ__τάτη

3. Να σχηματίσετε τον συγκριτικό και τον υπερθετικό βαθμό των παρακάτω ομαλών επιθέτων ή επιρρημάτων. Τα επίθετα να διατηρηθούν στην ίδια πτώση, ίδιο γένος και ίδιο αριθμό.

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
τῶν ἀληθῶν		
τῷ εὐδαίμονι		
ἡ παλαιά		
την εὐγνώμονα		
τὰ πτωχά		
ταῖς πονηραῖς		
ταῖς ἀγαθαῖς		
μάλα		
τό καλόν		
τῶν σοφῶν		
ὁ μέγας		
κακῶς		
ἡ ὠραία		
τό νέον		
εὐτυχῶς		
τοὺς δεινοὺς		
τό εὐγενές		
σωφρόνως		
τοῦ ταχέος (αρσ.)		
τοὺς δυστυχεῖς		
ἡ ὑψηλή		
αἱ εὐδαίμονες		
σεμνῶς		
τὸ ἅγιον		
τῇ ἐνδόξῳ		
τό εὐσεβές		
ὁ δύσκολος		
ἀγνωμόνως		

4. Να αναγνωρίσετε τους τύπους ανώμαλων παραθετικών στις παρακάτω προτάσεις.

- α) *Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι, ἰδόντες τὰς τῶν Ἀθηναίων τριήρεις οὐσας πλείους, ἔφυγον εἰς τὴν γῆν.*
(Ξενοφώντας, Ἑλληνικά Α' 1, 17)
- β) *Καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης.* (Κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον 27,64)
- γ) *Οἱ στρατηγοὶ οὐκ ἀνείλοντο (= δεν περισυνέλεξαν) τοὺς ἀρίστους ὑπὲρ τῆς πατρίδος γενομένους.* (Ξενοφώντας, Ἑλληνικά Α' 7, 11)
- δ) *Ὡν οὐ χρὴ λείπεσθαι, ἀλλὰ τοὺς τε ἐχθροὺς παντὶ τρόπῳ ἀμύνεσθαι καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις περιᾶσθαι αὐτὰ μὴ ἐλάσσω παραδοῦναι.* (Θουκυδίδου, Ἱστορίαι Α' 144, 4)

5. Να σχηματίσετε τους βαθμούς των ανώμαλων επιθέτων οι οποίοι λείπουν από τον παρακάτω πίνακα.

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
ἡ ἀγαθή		
τό καλόν		
ὁ μέγας		
τά κακά		
αἱ ὀλίγαι		
τῶ μικρῶ		
τάς πολλὰς		

6. Να μεταφέρετε τα παρακάτω ανώμαλα επίθετα την ίδια πτώση του άλλου αριθμού, στον ίδιο βαθμό, γένος, και πτώση.

- τῆ καλλίονι → τὰς ἐλαχίστας →
- τοῖς ἀρίστοις → τῶ μείονι →
- τὴν πλείονα/πλείω → αἱ χείρισται →

7. Να σχηματίσετε τους βαθμούς των επιρρημάτων οι οποίοι λείπουν από τον παρακάτω πίνακα.

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
πονηρῶς		
εὖ		
εὐγνωμόνως		
χαλεπῶς		
ὀρθῶς		
καλῶς		
μάλα		

8. Να σημειώσετε αν οι παρακάτω τύποι επιθέτων και επιρρημάτων είναι σωστοί (Σ) ή λανθασμένοι (Λ).

ὁ παλαιότερος →

ἡ καλλίων →

εὐδαιμόνως →

τό πονηρέστατον →

σοφότατα →

αἱ πλείοναι →

τά λώονα/λώω →

ὀρθότερον →

9. Να σχηματίσετε τους υπόλοιπους βαθμούς των επιθέτων και των επιρρημάτων στον παρακάτω πίνακα. Τα επίθετα να τα διατηρήσετε στο ίδιο γένος, πτώση και αριθμό.

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
<i>ἡ μεγάλη</i>		
	<i>ὁ καλλίων</i>	
		<i>ἡ ἀρίστη</i>
<i>ἀδίκως</i>		
	<i>τὸ μείον</i>	
		<i>σαφέστατα (επίρρημα)</i>
<i>τὸ πολύ</i>		
	<i>μᾶλλον</i>	
		<i>τὸ κράτιστον</i>
<i>ὀρθῶς</i>		
	<i>ἄμεινον (επίρρημα)</i>	
		<i>ἡ ἐλαχίστη</i>
<i>ὁ θερμός</i>		
	<i>ἡ ὀραιοτέρα</i>	
		<i>ὁ ἀληθέστατος</i>